

Aan de gemeenteraad

Dienst/afdeling: BA / OOV

Onderwerp: Begroting 2026 Veiligheidsregio Brabant-Noord

Wat adviseert het college te besluiten?

1. De volgende zienswijze te geven op de Begroting 2026 van de Veiligheidsregio Brabant-Noord:
 - Wij ondersteunen de beleidslijn in de programmabegroting. De programmabegroting 2026 is in lijn met het Beleidsplan 2024-2027
 - Wij ondersteunen het feit dat de programmabegroting 2026 geen voorstellen bevat voor nieuw beleid
 - Wij vinden de voorgenomen verhoging van de bijdrage van de gemeente niet acceptabel. Er is geen rekening gehouden met onze eerdere zienswijze op de kadernota 2026. Hierin wordt aangegeven dat onze gemeente, net als de andere gemeenten, te maken heeft met Rijksbezuinigingen die impact hebben op onze eigen financiële middelen. Daarom verzoeken wij om de bijdrage van 2025 als uitgangspunt te hanteren voor 2026, zodat de bijdrage voor de gemeente gelijk blijft. Wij gaan ervan uit dat de Veiligheidsregio Brabant-Noord zelf de loon-en prijsstijgingen opvangt met ombuigingen.

Wat is de aanleiding voor dit advies?

Het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Brabant-Noord vraagt de 11 deelnemende gemeenteraden hun zienswijze te geven op de Programmabegroting 2026.

Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio beslist op 3 juli 2025 over de Programmabegroting. Het algemeen bestuur betreft daarbij alle zienswijzen. In de zienswijzen geven de gemeenteraden hun mening over de concept Programmabegroting 2026. De deelnemende gemeenten kunnen zo invloed uitoefenen op het beleid en de (inwoner) bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling van de veiligheidsregio. Eerder spraken alle gemeenteraden over de Kaderbrief 2026, die de basis vormt voor deze programmabegroting. Deze is op 20 maart 2025 vastgesteld door het algemeen bestuur. De gemeenteraden worden verzocht om uiterlijk 27 juni 2025 hun zienswijzen kenbaar te maken.

Welk resultaat willen we bereiken?

Met de vaststelling van de zienswijze ondersteunt uw raad de beleidslijn uit de Programmabegroting 2026. De beleidsmatige ontwikkelingen zijn een uitwerking van het Beleidsplan 2024-2027 en passen binnen de bestaande inhoudelijke en financiële kaders. U vraagt daarnaast blijvend aandacht voor de druk die bij gemeenten en de veiligheidsregio op de begroting ligt.

Veiligheidsregio Brabant-Noord is de organisatie voor crisisbeheersing en de brandweer in onze regio. De veiligheidsregio werkt aan het succesvol voorkomen van, voorbereiden op en bestrijden van branden, crises en incidenten. Met elkaar werken we aan een veilige Brabantse leefomgeving. Basis voor de beleidsuitvoering is het Beleidsplan 2024-2027 'Samenwerken aan veerkracht en veiligheid' van Veiligheidsregio Brabant-Noord.

Welke argumenten zijn er voor dit advies?*1.1 De Programmabegroting 2026 is in lijn met het Beleidsplan 2024-2027*

De Programmabegroting volgt de koers van het Beleidsplan 2024-2027 'Samenwerken aan veerkracht en veiligheid'. Eerder accenten zoals de versterking crisisbeheersing en verbetering landelijke samenwerking, toekomstbestendige brandweezorg en het Huisvestingsplan 2024-2027 worden voortgezet. De Programmabegroting geeft de inspanningen voor 2026 weer op de vier hoofdthema's:

- Voorbereiden op het onbekende
- Klimaat en natuur
- Ongevallen en branden
- Bedreiging vitale en digitale infrastructuur

In een snel veranderende wereld, met groeiende risico's en snel wisselende dreigingsbeelden, nemen de verwachtingen naar veiligheidsregio's toe. De programmaonderdelen binnen de veiligheidsregio, crisisbeheersing, risicobeheersing, brandweezorg en bedrijfsvoering bewegen hierin mee, aansluitend op de hoofdthema's. Het vraagt om gerichte maatregelen van de veiligheidsregio, waaronder het versterken van de weerbaarheid en veerkracht van de samenleving, een heroriëntatie op de taken van de brandweer en het waarborgen van de continuïteit van infrastructuur en hulpverlening.

1.2 De Programmabegroting 2026 bevat geen voorstellen voor nieuw beleid

Uitgangspunt is dat de ambities uit het beleidsplan gerealiseerd worden binnen de inhoudelijke kaders en de prioriteiten vanuit het Risicoprofiel 2024-2027. En dat extra ambities en taken gepaard gaan met expliciete besluitvorming en financiering. In deze Programmabegroting zitten geen voorstellen voor nieuw beleid. VRBN heeft wel te maken met een onontkoombare ontwikkeling. Deze ontwikkeling heeft te maken met een aanpassing van de 24-uursdienst van de beroepsbrandweer in verband gewijzigde arbeidsvoorwaarden en ontwikkelingen in wet- en regelgeving en de herwaardering van een aantal bestaande functies conform landelijke methodiek. De kosten hiervoor (€ 406.000,-) worden opgevangen binnen de eigen begroting. De veiligheidsregio geeft hiermee gehoor aan de oproep van de meeste gemeenteraden om deze ontwikkeling binnen de eigen begroting op te vangen.

Het doorberekenen van de loon- en prijsindexatie is reëel en onontkoombaar

In voorbereiding op de begroting hebben de portefeuillehouders financiën van de regio Noord-Oost Brabant de gemeenschappelijke regelingen gevraagd om de gemeentelijke bijdrage niet te verhogen

en de loon- en prijscompensatie binnen het bestaande budget op te vangen door middel van ombuigingen. De veiligheidsregio motiveert uitgebreid waarom het niet toepassen van de indexering een negatief effect heeft op de operatie van de VRBN vanwege het uitvoeringsgerichte karakter van de organisatie. Ombuigingen raken direct aan crisisbeheersing, basisbrandweezorg, opleidingen van vrijwilligers, kazernes en brandweermateriaal en raken aan de veiligheid van inwoners. Het is een bestuurlijke afweging die gemaakt moet worden of er toch bezuinigd moet worden waardoor de bijdrage van de Veiligheidsregio voor de gemeenten lager uitvallen. Vooralsnog houden wij vast aan het uitgangspunt dat de bijdrage 2025 bepalend is voor het budget 2026.

Wat zijn tegenargumenten of risico's?

1.1 Opstellen begroting in (financieel) uitdagende tijden

Er zijn drie grote ontwikkelingen die invloed hebben op de begroting van de veiligheidsregio:

- Het risico op een landelijke taakstelling (korting BDUR van € 1,0 mln);
- Een onvoorziene ontwikkeling (€ 0,4 mln);
- De wens van de regionale portefeuillehouders financiën om de indexatie niet door te berekenen (€ 2,3 mln);

Het mogelijk effect van deze ontwikkelingen betreft € 3,7 miljoen (circa 6,4% van de begroting). Over de korting op de BDUR is landelijk nog geen besluit genomen. Het streven van de Minister van J&V is om de korting ongedaan te maken, gezien het zwaardere appèl dat op de veiligheidsregio's wordt gedaan. VRBN heeft deze mogelijke taakstelling daarom verwerkt als risico. Dit wordt in het eerste jaar afgedekt vanuit een bestemmingsreserve. Zodra daar meer duidelijkheid over is zal de veiligheidsregio hier de gemeenten actief over informeren. Zoals eerder in dit voorstel toegelicht, vangt VRBN de onvoorziene ontwikkeling zelf op en wordt de indexatie in de Programmabegroting 2026 wel doorberekend.

1.2 Relatie tussen financiën, taken en ambities

In de relatie tussen financiën, taken en ambities constateert VRBN dat de verwachtingen, ontwikkelingen en actualiteiten die de veiligheidsregio's raken groter worden. Tegelijkertijd wil VRBN ook bijdragen aan de financiële uitdagingen van gemeenten. De koers van het beleidsplan 2024-2027 'Samenwerken aan veerkracht en veiligheid' blijft leidend. Daarbij houdt VRBN de lijn aan dat er geen nieuw beleid met financiële gevolgen geformuleerd wordt, tenzij door het Rijk geformuleerd. Daarnaast worden diverse opgaven intern opgelost. Moet er bezuinigd worden dan heeft dit gevolgen voor de taakuitvoering van de veiligheidsregio.

VRBN is een voornamelijk uitvoerende en kapitaalintensieve organisatie, die financieel voor het grootste deel betrekking heeft op brandweezorg. De begroting wordt met name bepaald door personele lasten en kapitaallasten met daarbij weinig tot geen regelruimte. Prijzen stijgen veel harder dan de verkregen reguliere indexering. Dit betekent onder andere dat de reguliere indexering niet toereikend is voor de vervangingsinvesteringen om het materieel op orde te houden. Dit wordt

incidenteel opgevangen, maar leidt binnen enkele jaren tot een financieel knelpunt. Het blijft daarom belangrijk om naar de lange termijn en toekomstbestendigheid te blijven kijken.

1.3 Mogelijk ombuigingen raken de parate basisorganisatie

Ombuigingen kunnen gaan over het uitstellen van fase 2 van de Versterking Crisisbeheersing, sluiten van vrijwillige posten, afstoten van materieel of efficiencylagen in de bedrijfsvoering. Gezien het uitvoeringsgerichte karakter van de organisatie kunnen bezuinigingen moeilijk vanuit overhead of ondersteuning geleverd worden. VRBN wil niet afbreken wat net is opgebouwd. Het uitstellen van de doorontwikkeling van crisisbeheersing kan leiden tot een terugval op de voorbereiding op langdurige crises, die gelet op de huidige militaire en hybride dreiging en klimaateffecten juist versterkt zou moeten worden. Bezuinigen op risicobeheerstaken levert een besparing bij VRBN op, maar kan op gemeentelijk niveau tot hogere kosten leiden omdat toezicht overgenomen moet worden. Het sluiten van vrijwillige posten en afstoten van materieel, of ingrijpen op opleiden en oefenen, heeft direct gevolgen voor de parate basisorganisatie van de brandweer. Dit wordt onwenselijk geacht. Daarnaast is het belangrijk onnodige onrust bij vrijwilligers te voorkomen. Ombuigingen moeten daarom integraal en zorgvuldig afgewogen worden.

VRBN zoekt wel ruimte in de begroting door risicovoller te begroten, efficiencylagen en aanpassingen in de bedrijfsvoering. Dit gaat niet gepaard met een fundamentele takendiscussie. Het risicovoller begroten zorgt ervoor dat er in de toekomst minder flexibiliteit in de begroting zit. Verschillende mogelijkheden worden binnen VRBN uitgewerkt, zoals structurele verlaging/herverdeling van de bijdrage voor de GHOR-taken, analyseren van investeringen en bestemmingsreserves en het laten terugvloeien van een positief rekeningresultaat naar gemeenten.

Risico's

Het totale bedrag aan risico's komt uit op € 3,75 miljoen.

Waar moeten we rekening mee houden?

a. Financiën

De Programmabegroting is opgesteld op basis van de volgende uitgangspunten:

1. VRBN vangt de onontkoombare ontwikkeling van € 406.000,- zelf op door risicovoller te begroten;
2. De korting op de BDUR-uitkering wordt opgenomen in de risicoparagraaf. Dit wordt het eerste jaar afgedekt vanuit een bestemmingsreserve;
3. Loon- en prijsindexatie wordt regulier toegepast;
4. De bijdrage van gemeenten aan VRBN daalt met circa € 800.000,- vanwege de taakoverdracht ten aanzien van beheer en onderhoud brandkranen. Gemeenten vullen met de vrijgekomen bijdrage de taak vanaf 2026 zelf in;
5. De ambities uit het beleidsplan worden consequent benaderd met de lijn 'nieuw-voor-oud';

6. Nieuwe onontkoombare ontwikkelingen in 2025 en overige dilemma's/knelpunten worden in principe binnen de begroting opgevangen;
7. Door het reserveren van een deel van het positief rekeningresultaat over 2024 (circa € 1,9 miljoen) wordt tijd gewonnen indien de korting op de BDUR toch doorgaat.

De veiligheidsregio presenteert een sluitende meerjarenbegroting. In de begroting is geen nieuw beleid opgenomen dat gevolgen heeft voor de gemeentelijke bijdrage. Voor de financiering van de beleidsambities in deze begroting heeft in eerdere jaren besluitvorming plaatsgevonden. Daarnaast wordt de versterking van de crisisbeheersing structureel door het ministerie van Justitie en Veiligheid gefinancierd. Aanvullend is er nu geen sprake van extra of nieuw beleid.

De definitieve indexcijfers voor 2026 zijn 4,67% gemiddeld. Vanaf het begrotingsjaar 2026 volgt VRBN een nieuwe indexeringsmethodiek. Daarbij wordt geen verschil meer gemaakt tussen de GHOR en de veiligheidsregio. Voor de indexering van de loonkosten en sociale lasten wordt voortaan de (landelijke) cao Veiligheidsregio's gevolgd. Voor de indexering van de materiële budgetten wordt voortaan de CPB-indexering 'Inflatie, geharmoniseerde consumentenprijsindex (hicip)' gevolgd. Ook is ingestemd met de werkwijze om jaarlijks in de voorbereiding op de Kaderbrief 2025 met de gemeentelijke contactambtenaren af te stemmen hoe met exceptionele prijsstijgingen wordt omgegaan en wat dit betekent voor de gemeentelijke bijdrage.

De gemeentelijke bijdragen in 2026 zijn:

	Bijdrage gemeenten	Bijdrage per inwoner
VRBN (excl. GHOR en BZ)	€ 50.793.294	€ 75,04
GHOR	€ 857.299	€ 1,27
Bevolkingszorg (BZ)	€ 896.835	€ 1,349
Totaal	€ 52.547.428	€ 77,65

De wijzigingen ten opzichte van de Kaderbrief 2026 zijn: een hogere indexering in verband met de meest recente Macro Economische Verkenning van februari 2025, uitgegeven door het Centraal Planbureau (4,67% t.o.v. 4,47%), het vervallen van de onontkoombare ontwikkeling van € 406.000 en de taakoverdracht bluswatervoorziening van circa € 800.000. Ten opzichte van de inwonersbijdrage 2025 betekent dit een stijging van € 2,84.

	Bedrag per inwoner begroting 2026	Bedrag per inwoner kadernota 2026
Inwonersbijdrage 2025	€ 74,81	€ 74,81
Bestendiging beleid/ onvermijdelijke ontwikkelingen (naar aanleiding van besluitvorming in 2024)	€ 0,51	€ 0,51
Indexering 2026	€ 3,51	€ 3,37
Taakoverdracht bluswatervoorziening	€ -/-1,18*	€ -/-0,00*
Onontkoombare ontwikkelingen	€ 0,00	€ 0,60
Totale verhoging van de inwonersbijdrage	€ 2,84	€ 4,48
Totale inwonerbijdrage 2026	€ 77,65	€ 79,29

** de vrijval van de bijdrage van de VRBN moet worden ingezet voor een nieuw te begroten budget voor bluswatervoorziening binnen de gemeente.*

Voor onze gemeente komt de totale bijdrage voor 2026 uit op € 7.348.499. In onze meerjarenbegroting is voor 2026 € 7.155.698 opgenomen. Dit is een netto stijging van € 192.801. Echter, door de taakoverdracht van de brandkranen is de feitelijke stijging € 112.000 hoger. Per saldo bedraagt de bruto stijging € 304.801 en bestaat volledig uit indexering. Deze kostenstijging betalen we uit de gemeentelijke stelpost loon- en prijscompensatie.

b. Communicatie

Alle 11 gemeenteraden krijgen de gelegenheid hun zienswijze te geven op de Programmabegroting 2026. Uw zienswijze wordt kenbaar gemaakt aan de Veiligheidsregio Brabant-Noord zodat deze betrokken kan worden bij de besluitvorming door het algemeen bestuur op 3 juli 2025.

Bijlagen

- Bijlage 1 Zienswijzeverzoek VRBN Programmabegroting 2026
- Bijlage 2 Concept Programmabegroting 2026
- Bijlage 3 Overzicht ingediende zienswijzen op de Kaderbrief 2026
- Bijlage 4 Intern opgeloste opgaven en komende ontwikkelingen met financieel effect
- Bijlage 5 Concept zienswijzebrief
- Bijlage 6 Concept raadsadvies Adoptie

- Bijlage 7 Vastgestelde jaarstukken 2024 VRBN
- Bijlage 8 Brief college en gemeenteraad vastgestelde jaarstukken 2024 VRBN

Relevante besluitgeschiedenis

- [Beleidsplan 2024-2027 'Samenwerken aan veerkracht en veiligheid'](#), vastgesteld door het algemeen bestuur van de veiligheidsregio op 30 november 2023 (incl. zienswijzetraject gemeenteraden). Het beleidsplan beschrijft de plannen, ambities en voornemens van de veiligheidsregio voor de periode tot en met 2027.
- [Programmabegroting 2024](#), vastgesteld door het algemeen bestuur van de veiligheidsregio op 29 juni 2023 (incl. zienswijzetraject gemeenteraden).
In de Programmabegroting 2024 zijn versterkingen opgenomen voor crisisbeheersing, verbeteren van de informatie-organisatie, behouden van vakmanschap. Daarnaast is hierin het Huisvestingsplan 2024-2027 verwerkt op basis waarvan tot en met 2027 een verhoging van de inwonerbijdrage wordt doorgevoerd.
- [Kaderbrief 2026](#), vastgesteld in het algemeen bestuur van de veiligheidsregio op 20 maart 2025 (incl. zienswijzetraject gemeenteraden (bijlage 3)).
Vanuit de Kaderbrief 2026 zijn de uitgangspunten geformuleerd op basis waarvan de Programmabegroting 2026 is opgesteld. Alle gemeenteraden hebben de inhoudelijke beleidslijn onderschreven. Ook hebben gemeenten op verschillende manieren gevraagd om de kosten niet te laten stijgen. VRBN geeft aan zich bewust te zijn van de financiële situatie waarin gemeenten zitten en wil daar, waar mogelijk, haar bijdrage aan leveren. Zij voeren geen nieuw beleid door en lossen diverse opgaven intern op. Ook de begroting 2026 hebben zij met een kritische blik bekeken. De onontkoombare ontwikkeling die in de Kaderbrief leidde tot een verhoging van de inwonerbijdrage vangt VRBN nu zelf op door risicovoller te begroten, efficiëncyslagen en aanpassingen in de bedrijfsvoering. De indexering wordt wel doorgevoerd in de onderliggende Programmabegroting. Een uitgebreide motivatie is opgenomen in het zienswijzeverzoek (bijlage 1) en de memo 'intern opgeloste opgaven en komende ontwikkelingen met financieel effect' (bijlage 4).

Samenvatting

De Veiligheidsregio Brabant-Noord voert namens de 11 deelnemende gemeenten wettelijke veiligheidstaken uit. Via de zienswijze kunnen de deelnemende gemeenten invloed uitoefenen op het beleid en de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling. De Programmabegroting 2026 ondersteunt de beleidslijn die is vastgelegd in het beleidsplan 2024-2027 van de veiligheidsregio.